

Kommunstyrelsen

Svar på medborgarförslag: ”Inför körförbud för hälften av alla bilar varannan dag och inför samtidigt fri kollektivtrafik”

Förslag till beslut

Förslag till kommunfullmäktige

Medborgarförslaget avslås.

Ärendet

Ett medborgarförslag om att införa förbud mot trafik med hälften av de bilarna varannan dag har inlämnats till kommunfullmäktige. Förslagsställaren önskar också att Eskilstuna inför gratis kollektivtrafik antingen tillsammans med förslaget om körförbud för hälften av bilarna, eller som ett alternativ till det förslaget. Motivet bakom förslagen att minska luftföroreningar och påbörja miljöarbetet innan det blir ett hälsoproblem. Förslagsställaren hänvisar till ett liknande system som införts i Paris.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2016-12-15 § 318 beslutat att medborgarförslaget ska remitteras till kommunstyrelsen för beredning. I beredningen av ärendet skulle yttrande inhämtas från stadsbyggnadsnämnden. Stadsbyggnadsnämnden beslutade 2017-04-19 § 85 att ta ställning för ett avslag av medborgarförslaget.

Kommunledningskontorets bedömning

Kommunledningskontoret ansluter sig till stadsbyggnadsförvaltningens bedömning av ärendet, vilket sammanfattas nedan.

Kommunen har enligt lag om tillfälligt förbud mot trafik med motorfordon (1990:1079) möjlighet att förbjuda trafik med person- och lastbilar, om luftkvaliten blir så dålig att den innebär hälsorisker. Förutsättningarna för ett sådant förbud är dock inte uppfyllda i Eskilstuna. Kommunen bedöms därmed sakna lagligt stöd för att införa regler om körförbud för hälften av bilarna varannan dag.

När det gäller förslaget om att införa avgiftsfri kollektivtrafik konstaterar stadsbyggnadsnämnden i sitt yttrande att erfarenheterna från andra kommuner är att avgiftsfri kollektivtrafik leder till att antalet resenärer i kollektivtrafiken ökar kraftigt, framförallt i högtrafiktid. Vid de försök som har gjorts i kommuner med liknande storlek och bebyggelsestruktur som Eskilstuna, har man dragit slutsatsen att ökningen till stor del berodde på en överflyttning från gång eller cykel. För att få bilister att gå över till kollektivtrafik är det turtätheten och restid, snarare än pris, som är avgörande.

Samtidigt som effekten på biltrafiken är liten innebär en ökad mängd resor ökade kostnader för kollektivtrafiken. I Eskilstuna kommun är många bussar redan idag fulla under högtrafiktid. En kraftig resandeökning skulle därmed innebära att turtätheten måste ökas eller förstärkningsbussar sättas in, utan att kvalitén höjdes för resenärerna. Utifrån stadsbyggnadsnämndens yttrande bedömer kommunledningskontoret att åtgärden inte är ett effektivt sätt att nå Eskilstunas mål om ökat hållbart resande.

Kommunledningskontoret föreslår att medborgarförslaget avslås.

KOMMUNLEDNINGSKONTORET

Pär Eriksson
Kommundirektör

Kristina Birath
Miljö- och samhällsbyggnadsdirektör

SBN/2017:10

§ 85

Remiss - Medborgarförslag - Inför körförbud för hälften av alla bilar varannan dag och inför samtidigt fri kollektivtrafik

Beslut

Medborgarförslaget avslås.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att införa förbud mot trafik med hälften av de motordrivna fordonen varannan dag och samtidigt införa avgiftsfri kollektivtrafik har inlämnats till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2016-12-15 § 318 beslutat överlämna ärendet till stadsbyggnadsnämnden för yttrande.

Ärendet

Inför körförbud för hälften av alla bilar varannan dag

Förslagsställaren vill att Eskilstuna kommun förbjuder trafik med hälften av bilarna hälften av veckodagarna baserat på exempelvis bilens registreringsnummer. Förslagsställaren hänvisar till ett liknande system som införts i Paris. Motivet bakom förslaget är att minska luftföroreningar och påbörja miljöarbetet innan det blir ett hälsoproblem.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att förslaget avslås med hänsyn till att all trafik i landet är reglerad i lag och dessa lagar reglerar inte bara vad som är tillåtet respektive inte tillåtet, utan även vem som får införa lokala avvikelser från dessa regler. Bland de viktigare lagarna på trafikområdet kan nämnas: Trafikförordningen (1998:1276), vägmärkesförordningen (2007:90), lag om kollektivtrafik (2010:1065) samt lag om tillfälligt förbud mot trafik med motorfordon (1990:1079). Den senare lagen ger kommunerna möjlighet att under vissa förhållanden förbjuda trafik med person- och lastbilar om luftkvaliteten blir så dålig att den innebär hälsorisker. Dessbättre är vi här i Eskilstuna långt från de värden som krävs för att lagen skall kunna tillämpas.

Eskilstuna – den stolta Fristaden

Justerandes sign		Utdragsbestyrkande
------------------	--	--------------------

I och med detta kan inte kommunen införa regler om körförbud för hälften av bilarna varannan dag.

Inför gratis lokaltrafik

Förslagsställaren vill att Eskilstuna kommun inför gratis kollektivtrafik antingen tillsammans med förslaget om körförbud för hälften av bilarna hälften av veckodagarna eller som ett alternativ till det förslaget. Även i detta fall är motivet bakom förslaget att minska luftföroreningar och påbörja miljöarbetet innan det blir ett hälsoproblem.

När det gäller avgiftsfri kollektivtrafik är detta ett förslag som kommer upp med jämna mellanrum i de flesta kommuner som bedriver kollektivtrafik. Det har även testats på ett antal olika platser med olika förutsättningar och samtliga resultat pekar i samma riktning: antalet resenärer i kollektivtrafiken ökar kraftigt, framförallt i högtrafiktid. Detta kan låta som ett gott resultat men man måste också titta på konsekvenserna. Kan den nuvarande fordonsflottan hantera trafikökningen? Klarar nuvarande tidtabeller ökningen? I Eskilstuna kommun är många bussar redan idag fulla under högtrafiktid. En kraftig resandeökning skulle därmed innebära att turtätheten måste ökas eller förstärkningsbussar sättas in och det skulle medföra kraftigt ökade kostnader för kollektivtrafiken.

Vid de försök som har gjorts i kommuner av Eskilstunas storlek och med liknande bebyggelsestruktur framträder också ett annat tydligt mönster. Antalet kollektivtrafikresor ökar, men längden på de resta sträckorna minskar. Av detta kan man då dra slutsatsen att de tillkommande resorna huvudsakligen är korta resor, resor som inte tidigare företogs med bil utan snarare resor som tidigare gjorts med cykel, moped eller till fots. Förslaget med fria bussresor minskar alltså inte nödvändigtvis biltrafiken.

De flesta analytiker är i dag överens om att det inte är kostnaden som får de resande att välja bilen utan bekvämligheten. För att få bilister att gå över till kollektivtrafik är det snarare turtätheten och restiden än kostnaden som är avgörande. Rätt sätt att locka över bilister till kollektivtrafiken är alltså att höja turtätheten och minska restiden i de centrumnära delarna av kommunen snarare än att sänka priset. Få väljer i dag att ta bilen för att det är billigare än bussen.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår därför att förslaget avslås.

Utdrag till:
Kommunstyrelsen

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Förslagsställaren

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------

Medborgarförslag inför körförbud för hälften av alla bilar varannan dag och inför samtidigt gratis lokaltrafik

Förslag till beslut

Medborgarförslaget avslås.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att införa förbud mot trafik med hälften av de motordrivna fordonen varannan dag och samtidigt införa avgiftsfri kollektivtrafik har inlämnats till kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige har vid sammanträde 2016-12-15 § 318 beslutat överlämna ärendet till stadsbyggnadsnämnden för yttrande.

Ärendet

Inför körförbud för hälften av alla bilar varannan dag

Förslagsställaren vill att Eskilstuna kommun förbjuder trafik med hälften av bilarna hälften av veckodagarna baserat på exempelvis bilens registreringsnummer. Förslagsställaren hänvisar till ett liknande system som införts i Paris. Motivet bakom förslaget är att minska luftföroreningar och påbörja miljöarbetet innan det blir ett hälsoproblem.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att förslaget avslås med hänsyn till att all trafik i landet är reglerad i lag och dessa lagar reglerar inte bara vad som är tillåtet respektive inte tillåtet, utan även vem som får införa lokala avvikelser från dessa regler. Bland de viktigare lagarna på trafikområdet kan nämnas: Trafikförordningen (1998:1276), vägmärkesförordningen (2007:90), lag om kollektivtrafik (2010:1065) samt lag om tillfälligt förbud mot trafik med motorfordon (1990:1079). Den senare lagen ger kommunerna möjlighet att under vissa förhållanden förbjuda trafik med person- och lastbilar om luftkvaliteten blir så dålig att den innebär hälsorisker. Dessbättre är vi här i Eskilstuna långt från de värden som krävs för att lagen skall kunna tillämpas.

I och med detta kan inte kommunen införa regler om körförbud för hälften av bilarna varannan dag.

Inför gratis lokaltrafik

Förslagsställaren vill att Eskilstuna kommun inför gratis kollektivtrafik antingen tillsammans med förslaget om körförbud för hälften av bilarna hälften av veckodagarna eller som ett alternativ till det förslaget. Även i detta fall är motivet bakom förslaget att minska luftföroreningar och påbörja miljöarbetet innan det blir ett hälsoproblem.

När det gäller avgiftsfri kollektivtrafik är detta ett förslag som kommer upp med jämna mellanrum i de flesta kommuner som bedriver kollektivtrafik. Det har även testats på ett antal olika platser med olika förutsättningar och samtliga resultat pekar i samma riktning: antalet resenärer i kollektivtrafiken ökar kraftigt, framförallt i högtrafiktid. Detta kan låta som ett gott resultat men man måste också titta på konsekvenserna. Kan den nuvarande fordonsflottan hantera trafikökningen? Klarar nuvarande tidtabeller ökningen? I Eskilstuna kommun är många bussar redan idag fulla under högtrafiktid. En kraftig resandeökning skulle därmed innebära att turtätheten måste ökas eller förstärkningsbussar sättas in och det skulle medföra kraftigt ökade kostnader för kollektivtrafiken.

Vid de försök som har gjorts i kommuner av Eskilstunas storlek och med liknande bebyggelsestruktur framträder också ett annat tydligt mönster. Antalet kollektivtrafikresor ökar, men längden på de resta sträckorna minskar. Av detta kan man då dra slutsatsen att de tillkommande resorna huvudsakligen är korta resor, resor som inte tidigare företogs med bil utan snarare resor som tidigare gjorts med cykel, moped eller till fots. Förslaget med fria bussresor minskar alltså inte nödvändigtvis biltrafiken.

De flesta analytiker är i dag överens om att det inte är kostnaden som får de resande att välja bilen utan bekvämligheten. För att få bilister att gå över till kollektivtrafik är det snarare turtätheten och restiden än kostnaden som är avgörande. Rätt sätt att locka över bilister till kollektivtrafiken är alltså att höja turtätheten och minska restiden i de centrumnära delarna av kommunen snarare än att sänka priset. Få väljer i dag att ta bilen för att det är billigare än bussen.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår därför att förslaget avslås.

Marianne Hagman
Förvaltningschef
Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Bergfors Fall
Avdelningschef
Trafikavdelningen

§ 318

Anmälan av medborgarförslag och förslag till beredning - Inför körförbud för hälften av alla bilar varannan dag och inför samtidigt fri kollektivtrafik (KSKF/2016:627)

Beslut

Medborgarförslaget remitteras till kommunstyrelsen för beredning och överlämnas därefter till kommunfullmäktige för beslut.

Ärendebeskrivning

Ett medborgarförslag om att införa körförbud för hälften av alla bilar varannan dag och samtidigt införa fri kollektivtrafik, har lämnats in till kommunfullmäktige den 7 december 2016.

Kommunledningskontorets granskning visar att förslaget uppfyller de formella krav som ställs på medborgarförslag och att det därmed ska behandlas av kommunen.

Kommunledningskontoret föreslår att medborgarförslaget ska remitteras till kommunstyrelsen för beredning och därefter överlämnas till kommunfullmäktige för beslut. I beredningen av ärendet ska kommunstyrelsen inhämta yttrande från stadsbyggnadsnämnden.

Beslutet skickas till:

Förslagsställaren
Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret, ledningsstaben, för remittering
Kommunstyrelsen, kommunledningskontoret, miljö och samhällsbyggnad, för åtgärd

Justerandes sign			Utdragsbestyrkande
------------------	--	--	--------------------